

USNESENÍ

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhodl ve složení: předseda JUDr. Michal Mazanec a soudci JUDr. Marie Žižková, JUDr. Roman Fiala, JUDr. Pavel Pavlík, JUDr. Karel Podolka a JUDr. Petr Příhoda, o návrhu Úřadu pro ochranu osobních údajů se sídlem v Praze, zastoupeného JUDr. Martinem Vlčkem, CSc., advokátem se sídlem v Praze 2, Anglická 4, na rozhodnutí sporu o pravomoc mezi Úřadem pro ochranu osobních údajů, za účasti žalobce: Ing. R. Ch., a žalovaného: Česká republika – Ministerstvo vnitra se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3,

t a k t o :

Příslušný vydat rozhodnutí ve věci, vedené u Okresního soudu v Chebu pod sp. zn. 11 C 98/2000, o zdržení se jednání porušujícího povinnosti správce při zpracování osobních údajů, je Úřad pro ochranu osobních údajů v Praze.

O d ů v o d n ě n í :

Podáním doručeným Vrchnímu soudu v Praze dne 24. října 2002 navrhl Úřad pro ochranu osobních údajů, aby soud rozhodl ve sporu o pravomoc (kompetenčním sporu) podle ustanovení § 8a občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), ve znění účinném do 31. prosince 2002, který vznikl mezi ním a Okresním soudem v Chebu ve věci tohoto soudu, u něhož napadla žaloba žalobce Ing. R. Ch., bytem v Ch., G. N. 7 proti žalovanému Českému státu – Ministerstvu vnitra, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, o zdržení se jednání porušujícího povinnosti správce při zpracování osobních údajů podle tehdy platného zákona č. 256/1992 Sb.

Dne 1. ledna 2003 nabyl účinnosti zákon č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů. Vzhledem k tomu, že Vrchní soud v Praze vzniklý spor o pravomoc nerozhodl do dne účinnosti tohoto zákona, řízení ve smyslu § 6 zákona č. 131/2002 Sb. převzal k dokončení podle tohoto zákona zvláštní senát.

Ze spisu vyplynuly tyto skutečnosti:

Žalobce Ing. R. Ch. podal u Okresního soudu v Chebu žalobu o ochranu osobnosti podle tehdy platného zákona č. 256/1992 Sb., proti žalované České republice - Ministerstvu vnitra. Žalobce se domáhal, aby žalovanému bylo uloženo zdržet se jednání, které směřuje k umístování fotografie žalobce s jeho jménem, příjmením a datem narození do spisu vedeném Policií ČR – Okresním úřadem vyšetřování v Chebu pod sp. zn. OVV 1278/20-6 později vedeném u Okresního soudu v Chebu pod sp. zn. 1 T 134/97.

Okresní soud v Chebu usnesením ze dne 19. listopadu 2001, č. j. 11 C 98/2000 - 36, řízení o žalobě zastavil s tím, že po právní moci usnesení bude věc postoupena Úřadu pro ochranu osobních údajů se sídlem v Praze. V odůvodnění uvedl, že podle § 21 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů byl zřízen Úřad pro ochranu osobních údajů se sídlem v Praze, který je podle citovaného zákona oprávněn řešit tyto případy, a zároveň byl citovaným zákonem zcela zrušen zákon č. 256/1992 Sb.

V návrhu na řešení kompetenčního sporu právní zástupce Úřadu pro ochranu osobních údajů uvedl, že se domnívá, že žaloba podaná podle ustanovení § 21 zákona

č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, je žalobou ve smyslu občanského soudního řádu a k jejímu projednání je podle ustanovení § 9 odst. 2 písm. b) o. s. ř. příslušný krajský soud. Navrhl proto, aby byl kompetenční spor mezi Úřadem pro ochranu osobních údajů v Praze a Okresním soudem v Chebu vyřešen v souladu s § 8a o. s. ř. (v tehdejší znění) tak, že vyřízení dané věci je v pravomoci Krajského soudu v Plzni.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi správním úřadem a obecným soudem se zvláštní senát řídil následující úvahou.

Zákon o ochraně osobních údajů upravuje ochranu osobních údajů o fyzických osobách, práva a povinnosti při zpracování těchto údajů a stanoví podmínky, za nichž se uskutečňuje jejich předávání do jiných států (§ 1 zákona o ochraně osobních údajů). Podle ustanovení § 2 téhož zákona byl zřízen Úřad pro ochranu osobních údajů se sídlem v Praze (dále jen „Úřad“), přičemž Úřadu byly svěřeny kompetence ústředního správního úřadu pro oblast ochrany osobních údajů v rozsahu stanoveném tímto zákonem.

Pokud subjekt údajů [§ 4 písm. d) zákona o ochraně osobních údajů] zjistí, že došlo k porušení povinností správcem nebo zpracovatelem, má právo obrátit se na Úřad s žádostí o zajištění opatření k nápravě (§ 21 odst. 1). Došlo-li k porušení povinností správcem nebo zpracovatelem, má subjekt údajů mimo jiné právo požadovat, aby se správce nebo zpracovatel zdržel takového jednání, odstranil takto vzniklý stav či poskytl na svoje náklady omluvu nebo jiné zadostiučinění [§ 21 odst. 2 písm. a)].

V občanském soudním řízení projednávají a rozhodují soudy spory a jiné právní věci, které vyplývají z občanskoprávních, pracovních, rodinných a obchodních vztahů, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány. Jiné věci projednávají a rozhodují soudy v občanském soudním řízení, jen stanoví-li to zákon (§ 7 odst. 1 a 2 o. s. ř.).

V posuzovaném případě Okresní soud v Chebu usnesením ze dne 19. listopadu 2001 řízení v označené věci zastavil s tím, že po právní moci tohoto usnesení bude věc postoupena Úřadu pro ochranu osobních údajů se sídlem v Praze jako orgánu příslušnému k projednání této věci. Rozhodl ve shodě s aktuální právní úpravou; nic na tom nemění, že žalobce žalobu k soudu opřel o úpravu tehdy platného a účinného zákona č. 256/1992 Sb., o ochraně osobních údajů v informačních systémech. Okresní soud správně naznačil (s ohledem na § 23 posledně zmíněného zákona), že tehdy byly tyto spory povolán řešit soud [čemuž nepochybně odpovídalo též tehdy účinné ustanovení § 9 odst. 2 písm. b) o. s. ř.]. Zmíněný zákon však byl s účinností od 1. června 2000 zrušen ustanovením § 48 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. Tento nový předpis však takovouto dosavadní úpravu pravomoci soudů ve zmíněných věcech nepřevzal.

Proto okresní soud dále správně odkázal na věcně novou (byť legislativně technicky málo šťastně formulovanou) úpravu ochrany práv subjektů údajů tak, jak ji předpokládá § 21 nového zákona o ochraně osobních údajů.

Stanoví-li tedy zákon o ochraně osobních údajů v § 21 odst. 1, že subjekt údajů „má právo obrátit se na Úřad s žádostí o zajištění opatření k nápravě“, a navazující odstavec 2 téhož ustanovení vypočítává, co má subjekt údajů „právo požadovat“, nelze než dovést, že je to podle nového zákona o ochraně osobních údajů právě Úřad, který má pravomoc o takovýchto žádostech vrchnostensky rozhodovat. Takovéto řešení ničemu neodporuje a je i ústavně zcela konformní (čl. 79 odst. 1 Ústavy).

Je vhodné dodat, že argumentace Úřadu v návrhu na rozhodnutí kompetenčního konfliktu ustanovením § 9 odst. 2 písm. b) o. s. ř. je vratká. Přehlíží se tu především, že zmiňované ustanovení není ustanovením kompetenčním (zakládajícím pravomoc soudu), protože řeší jen věcnou příslušnost krajských soudů ve sporech vyplývajících z uplatňování práv a povinností podle právních předpisů o ochraně osobních údajů v informačních systémech. O věcné příslušnosti krajského soudu (nebo jiného stupně soudní soustavy) lze však pojmově uvažovat jen tam, je-li vůbec dána soudní pravomoc. Navíc zmíněné ustanovení už svou textací a také zákonem, na který poznámka pod čarou k němu odkazovala (na zákon č. 256/1992 Sb.), upravovalo situaci, která tu byla v době platnosti zákona č. 256/1992 Sb. Toto ustanovení se stalo nejprve obsoletní již okamžikem, kdy zákon č. 256/1992 Sb. pozbyl platnosti (1. 6. 2000) a výslovně bylo derogováno zákonem č. 151/2002 Sb. ze dne 21. 3. 2002 (doprovodný zákon k soudnímu řádu správnímu), který nabyl účinnosti 1. 1. 2003.

Okresní soud v Chebu konečně náležitě přihlédl ke skutečnosti, že zákon o ochraně osobních údajů ve svých přechodných ustanoveních neřeší otázku pravomoci ve věcech již zahájených za účinnosti jím zrušeného zákona č. 256/1992 Sb. Protože podle platné úpravy není dána pravomoc soudu k řešení sporů vyplývajících z uplatnění práv a povinností podle zákona o ochraně osobních údajů, je třeba na dosud neskončená řízení použít právní úpravu účinnou v době rozhodování soudu. Okresní soud v Chebu tedy správně zastavil řízení podle § 104 odst. 1 o. s. ř. s tím, že po právní moci usnesení bude věc postoupena Úřadu, jako orgánu příslušnému k projednání této věci.

Proto zvláštní senát vyslovil, že příslušným rozhodnout o předmětném nároku je Úřad pro ochranu osobních údajů se sídlem v Praze.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně 10. března 2004

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu